

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक २० जुलै, २०१६ / आषाढ २९, १९३८ (शके)

(१) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) आदिवासी विकास मंत्री		
(३) उद्योग मंत्री		
(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री		
(५) सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य मंत्री		
(६) सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४९

पुणे-सोलापूर महामार्गाचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

- (१) * ५५५९९ श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे-सोलापूर महामार्गाचे काम निकृष्ट प्रतीचे झाल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर निकृष्ट प्रतीचे काम करणाऱ्या ठेकेदारांवर शासनाने कोणती कारवाई केली,
- (४) तसेच सदर महामार्गाचे काम शासनाच्या गुणदर्शक तत्वानुसार करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत खाजगीकरणामधून करण्यात आलेल्या पुणे सोलापूर रस्त्याच्या कि.मी. ४०/०० ते १५०/०५० ह्या लांबीतील चौपदरीकरणाच्या प्रकल्पामधील भिगवण गावाजवळील पुलाच्या एका गाळ्याच्या स्लॅबचा सुमारे ३ चौ.मी. क्षेत्राचा भाग क्षतिग्रस्त झाल्याचे दि. १ जून, २०१६ रोजी निदर्शनास आले होते. सदर स्लॅबचे दि. २५ जून, २०१६ रोजी कॉन्क्रीटींग करून नव्याने बांधकाम केल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

भुईज (जि. सातारा) येथील उड्डाण पुलाचा स्लॅब कोसळल्याबाबत

(२) * ६०३०४ श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे-बंगलोर राष्ट्रीय महामार्गावर भुईज (जि.सातारा) येथील कारखाना कॉर्नरजवळील उड्डाण पुलाचा स्लॅब दिनांक २८ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास कोसळला असून या निकृष्ट दर्जाच्या कामाची चौकशी करून कारवाई करण्याचे आदेश मा.पालकमंत्री, सातारा यांनी दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच याच महामार्गावरील सुरूर (ता.वाई, जि.सातारा) येथे अलिकडेच उभारण्यात आलेल्या उड्डाणपुलाला सुमारे १० फुटांपर्यंत भेगा पडलेल्या असल्याचीही माहिती दिनांक ६ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर उड्डाणपूल बांधणारे कामगार व ये-जा करणारे स्थानिक नागरिकांच्या जिविताला धोका निर्माण झाला असून महामार्गावर ठिकठिकाणी उड्डाणपूलाची कामे सुरु असून अशा प्रकारच्या निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या कंत्राटदारांची शासनाने चौकशी करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत सुरु असलेल्या पुणे-सातारा राष्ट्रीय महामार्गाच्या सहापदरीकरणाच्या प्रकल्पामधील भुईज येथील भुयारी मार्गाचा स्लॅब दि. २७/०४/२०१६ रोजी कॉन्क्रीटींग करताना कोसळल्यानंतर मा.पालकमंत्री यांचे निर्देशानुसार जिल्हाधिकारी सातारा यांनी संबंधित दुर्घटनेची चौकशी करण्यासाठी अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, सातारा यांचे अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती नेमली असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण पुणे यांनी कळविले आहे.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

सुरर उड्डाणपूलाच्या स्तंभ २ च्या पुणे बाजूकडील स्लॅबला तडा गेल्याने डांबरी पृष्ठभाग खचला असल्याचे दिनांक ५ जून, २०१६ रोजी निदर्शनास आल्यानंतर सवलतकाराने क्षतिग्रस्त ०.६० चौ.मी. भागाची तातडीने दुरुस्ती केली असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पुणे यांनी कळविले आहे.

सुरर उड्डाणपूलाची तपासणी सुरु असल्याने सुरक्षेच्या दृष्टीकोनातून उड्डाणपूलावरील वाहतूक सध्या बंद करण्यात आली असल्याने स्थानिक नागरिकांच्या जिवितास धोका उत्पन्न झालेला नाही, तसेच स्वतंत्र अभियंता व सवलतकाराकडून सविस्तर अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाकडून कारवाई करण्यात येणार असल्याचे प्रकल्प संचालक, पुणे यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दौंड तालुक्यात (जि. पुणे) निवासी शाळा नसल्याने मागासवर्गीय व गरीब विद्यार्थ्यांची होत असलेली गैरसोय

(३) * ६१३३४ श्री.राहूल कुल (दौंड) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दौंड तालुक्यात (जि. पुणे) येथे एकही निवासी शाळा नसल्यामुळे तालुक्यातील मागासवर्गीय व गरीब विद्यार्थ्यांची निवासा अभावी शिक्षणाची गैरसोय होत असून दौंड तालुक्यात निवासी शाळा सुरु करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा. समाजकल्याण मंत्री यांना माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) दौंड तालुक्यात निवासी शाळा सुरु करण्याबाबत दि. २३.०७.२०१५ व दि. २७.०१.२०१६ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

- (२) सदर प्रकरणी दौंड, जि. पुणे येथे शासकीय निवासी शाळेची आवश्यकता तपासून अभिप्रायांसह अहवाल शासनास सादर करण्याच्या सूचना आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांना देण्यात आलेल्या आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्रीक्षेत्र शनि शिंगणापूर व श्रीक्षेत्र ज्ञानेश्वर महाराज या तिर्थक्षेत्राला जोडणा-या रस्त्याच्या दुरावस्थेबाबत

(४) * ६०६२४ श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) श्रीक्षेत्र शनि शिंगणापूर व श्रीक्षेत्र ज्ञानेश्वर महाराज या दोन्ही देवस्थानाला जोडणा-या रस्त्याची अत्यंत दुरावस्था झालेली असून येथे आषाढी, कार्तिकी एकादशी व शनि अमावस्या इ.निमित्ताने दर्शनासाठी येणा-या लाखो भाविकांना रस्त्याच्या दुर्दशेमुळे लांब अंतरावरून जावे लागते, त्यामुळे भाविकांमध्ये व नागरीकांमध्ये तीव्र नाराजी व संताप आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर देवस्थाने तीर्थ क्षेत्रे विकास कार्यक्रमांतर्गत येत असून देखील तेथील सोई-सुविधांकडे स्थानिक प्रशासनाचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) तदनुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) आज म्तिीस श्री.क्षेत्र शनिशिगणापुर व श्री.क्षेत्र जानेश्वर महाराज, नेवासा या दोन तिर्थक्षेत्रास जाण्यासाठी भाविक, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील रामा-५०, प्ररामा-५ व प्रजिमा-७९ या रस्त्यांचा उपयोग करत असून ते सर्व रस्ते सुस्थितीत आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्ह्यातील वसई, पालघर व डहाणू तालुक्यातील
समुद्रकिनाऱ्यांवर धूप प्रतिबंधक बंधारे बांधण्याबाबत**

(५) * ५९५२४ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.अमित घोडा (पालघर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील वसई, पालघर व डहाणू या तालुक्यांतील समुद्रकिनाऱ्यांवर धूप प्रतिबंधक बंधारे बांधण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१५ व दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये अनुक्रमे अप्पर मुख्य सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सातपाटी (ता.पालघर) येथे समुद्रकिनारी राहणाऱ्या मच्छिमारांच्या घरांना संरक्षण देणारा बंधारा मागील ७ ते ८ वर्षांपासून फुटला असून बंधारा दुरुस्तीच्या निधीचा प्रस्ताव मागील २ ते ३ वर्षांपासून शासनाकडे पडून असून सदरहू बंधारा फुटल्यामुळे दिनांक ६ जून, २०१६ रोजी समुद्राला आलेल्या मोठ्या उधाणामुळे व प्रचंड लाटांमुळे मच्छिमारांची घरे उद्धवस्त झाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) गृह विभागाच्या दि. २१/०५/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये समुद्र धूपप्रतिबंधक बंधारे बांधकामे योजना सार्वजनिक बांधकाम विभागास वर्ग करण्यात आली आहे. त्याअनुषंगाने सन २०१६-१७ च्या अर्थसंकल्पात लेखाशीर्ष ४७११ (०२) धूपप्रतिबंधक बंधारे याअंतर्गत बाब क्र. ०५ अन्वये सातपाटी येथे धूपप्रतिबंधक बंधारा बांधण्याचे रु. ५०० लक्ष अंदाजित किमतीचे काम समाविष्ट करण्यात आले आहे. सदरचे काम पर्यावरण विभागाची व निविदा प्रक्रीया पूर्ण करून पावसाळ्यानंतर हाती घेण्यात येणार आहे.

दि. ०६/०६/२०१६ रोजी समुद्राच्या लाटांमुळे नादुरुस्त झालेल्या बंधाऱ्याचे दुरुस्तीकरिता तातडीची उपाययोजना म्हणून वाळूच्या पोत्यांद्वारे दुरुस्ती करण्यात येत आहे. तसेच दि. ६/०६/२०१६ रोजीच्या भरतीमुळे समुद्राचे पाणी गावात शिरत असले तरी सद्यःस्थितीत मच्छिमारांना बेघर होण्याची परिस्थिती उद्भवली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंडणगड (जि.रत्नागिरी) येथील भोपन-बौद्धवाडी या मार्गावर
नदीवरील पुलाचे बांधकाम करणेबाबत**

(६) * ६१३३१ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंडणगड (जि.रत्नागिरी) येथील भोपन-बौद्धवाडी (इ.जि.मा.१६) या मार्गावर नदीवरील पुलाचे बांधकाम करणे अत्यंत गरजेचे असून हा पुल नादुरुस्त असल्याने शेतकरी व ग्रामस्थांना आवागमन करणे अत्यंत गैरसोईचे होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त पुलाचे नाबार्ड अंतर्गत काम मंजूर होण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १४ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांना पत्राद्वारे विनंती केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कामासाठी अंदाजे २ कोटी रुपयांच्या निधीची आवश्यकता असून शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) विषयांकित पूलाचे काम नाबार्ड योजनेअंतर्गत मंजूर करणेबाबत दि.१४.६.२०१६ चे पत्र शासनास प्राप्त झाले आहे.

(३) व (४) विषयांकित पूलाचे मागणी इजिमा-१६ वर येत नाही. तसेच सदर पूलाची मागणी योजनाबाह्य रस्त्यावरील आहे. योजनाबाह्य रस्त्यावरील पूलाचे काम नाबार्ड योजनेच्या निकषात बसत नाही.

**आदिवासी आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना विशिष्ट कंपनीची उत्पादने
खरेदी करण्याची अट निविदेमध्ये टाकण्यात आल्याबाबत**

(७) * ५४१०८ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी आश्रमशाळेतील हजारो विद्यार्थ्यांना ब्रँडेड वस्तूंचा पुरवठा करण्यासाठी अमरावती, नागपूर, नाशिक, ठाणे या चार आदिवासी विकास विभागांमध्ये सुमारे २८ कोटी रुपयांच्या निविदा काढण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू निविदेत ब्रँडेड कंपनीकडून उत्पादने घेण्याचे नमूद केले असल्याचे दिनांक ५ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या विद्यार्थ्यांना नित्य उपयोगी वस्तुंचा पुरवठा करण्यासाठी विशिष्ट कंपन्यांचीच उत्पादने खरेदी करण्याची अट निविदेमध्ये टाकण्यात आली आहे, त्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने आतापर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) शासकीय आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षात साबण, खोबरेल तेल, टुथपेस्ट, टुथब्रश, सॅनिटरी नॅपकिन इ. वस्तू पुरवण्यासाठी अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती यांच्या स्तरावरील खरेदी समिती क्र. २ मार्फत प्रसिध्द केलेल्या निविदांमध्ये उत्पादित वस्तू नामांकित ब्रँडच्या असणे गरजेचे आहे, सदर ब्रँड बाजारपेठेत प्रचलित असावेत व सदर ब्रँडची दृकश्राव्य माध्यमातून जाहिरात प्रसारित होत असणे गरजेचे आहे, अशी अट ठेवण्यात आली होती. तसेच वर्णन व उदारणार्थ त्या त्या वस्तुंसाठी बाजारात प्रचलित असलेल्या नामांकित कंपन्यांची नावे नोंद करून अशा ब्रँडच्या किंवा तत्सम दर्जाच्या असा उल्लेख केला आहे जेणेकरून विहित मानांकन, दर्जेदार व गुणवत्तापूर्ण वस्तु विद्यार्थ्यांना मिळाव्यात हा उद्देश आहे.

(४) सदर निविदांस अनुसरून न्युनतम दराच्या निविदा धारकास वित्तीय मान्यता देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

**भूम-परांडा-वाशी (ता.जि.उस्मानाबाद) येथे बी.एस.एन.एल. ने केलेल्या
खोदकामामुळे रस्त्याचे झालेले नुकसान**

(८) * ५८५३४ श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद जिल्ह्यातील परांडा-भूम-वाशी तालुक्यामध्ये बी.एस.एन.एल. ऑफिसकडून ओ.एफ.सी. ची लाईन टाकण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर रस्त्याच्या बाजूला खोदकाम चालू आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरील खोदकाम करताना संबंधित ठेकेदाराने सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जि.प.बांधकाम विभागाच्या रस्त्याचे खूप मोठ्या प्रमाणात नुकसान केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने झालेले नुकसान संबंधित ठेकेदारांकडून वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३) सदरचे काम बी.एस.एन.एल कार्यालयामार्फत प्रगतीत असल्याने, रस्ता दुरुस्त करून घेण्याकरिता बी.एस.एन.एल. ला विनंती करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा जिल्ह्यातील अतित-मत्यापूर मार्गावरील उरमोडी नदीवर पुल बांधणेबाबत

(९) * ६०६११ श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यातील अतित-मत्यापूर मार्गावरील राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ४ ते माजगांव आंबेवाडी जोडरस्ता येथे उरमोडी नदीवर पुल बांधणेबाबत नाबार्ड २१ मधून निधी उपलब्ध करून देण्याची मागणी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांचेकडे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) व (३) विषयांकित पूलाचे काम नाबार्ड अंतर्गत मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

कल्याण ते माळशेज घाटापर्यंतच्या रस्त्यास मंजूरी मिळणेबाबत

(१०) * ५९९०३ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण ते अहमदनगर मार्गावरील कल्याण ते माळशेज घाटापर्यंतचा सुमारे ८५० कोटी रुपये खर्चाचा रस्ता तयार करण्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावास केंद्र शासनाची मंजूरी मिळाली आहे काय,

(३) केंद्र शासनाची मंजूरी मिळाली नसल्यास, सदर मंजूरी मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) कल्याण (जि. ठाणे) ते माळशेज घाट या रस्त्यापैकी शहाड (कि.मी १०/०००) ते वैशाखरे (कि.मी. ६४/०००) या रस्त्याचे दोन पॅकेजमध्ये चौपदीकरण/रुंदीकरण करण्यासाठी एकूण रु. ७४६.३७ कोटी अंदाजित किंमतीचे सुसाध्यता अहवाल केंद्र शासनाच्या रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयास मंजूरीसाठी सादर केले आहे.

(२) नाही.

(३) सदरील दोन्ही पॅकेजसाठी रस्त्याच्या रुंदीकरणासाठी भूसंपादन आवश्यक असल्याने राष्ट्रीय महामार्ग अधिनियम १९५६ नुसार भूसंपादनाची कार्यवाही प्रगतिपथावर आहे. ९५ टक्के लांबीमध्ये भूसंपादनाची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर केंद्र शासनाची सुसाध्यता अहवालास मंजूरी प्राप्त होणे अपेक्षित आहे.

कोल्हापुर जिल्ह्यातील अतिग्रे-इचलकरंजी आणि हातकणंगले-इचलकरंजी या रस्त्यांवर रेल्वे ओव्हर ब्रीज बांधणेबाबत

(११) * ५५६६४ श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापुर जिल्ह्यातील अतिग्रे-इचलकरंजी (प्र.जि.मा.२५) आणि हातकणंगले-इचलकरंजी रस्ता (रा.मा. १२६) या रस्त्यांवर रेल्वे क्रॉसिंगसाठी पुल नसल्यामुळे

वारंवार वाहतूकीची कोंडी व किरकोळ अपघातांच्या संख्येत वाढ झाल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय, (२) असल्यास, वरील दोन्ही ठिकाणी १ लक्ष ते ३ लक्ष टीव्हीयु पेक्षा जास्त वाहतूक असल्याने कॉस्ट शेअरिंग बेसिसवर रेल्वे ओव्हर ब्रीज बांधणेबाबत सार्वजनिक बांधकाम विभागाने मध्य रेल्वे, मुंबई यांना सन २०१० मध्ये प्रस्ताव सादर केला असून हातकणंगले येथील उड्डाण पुलाचा फेर प्रस्ताव सादर करण्याची सूचना रेल्वे मंत्रालयाने केली आहे, हे ही खरे आहे काय, (३) असल्यास, सदरील प्रस्तावावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे, (४) तसेच उक्त मार्गावर प्रचंड वाहतूक असून रेल्वे क्रॉसिंगवर अनेक अपघात घडले असल्याने सदर रेल्वे ओव्हर ब्रीजचे बांधकाम त्वरित पूर्ण होणेबाबत शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

प्रश्नाकित रेल्वे क्रॉसिंगच्या ठिकाणी रेल्वे उड्डाण पूल नसल्याने वाहतूकीचा खोळंबा होत होता ही बाब खरी आहे. तथापि सदर पूल नसल्याने अपघात झाल्याची बाब पोलीस दफ्तरी असलेल्या कागदपत्रांवरून खरी नाही. असे पोलीस निरीक्षक हातकणंगले यांनी प्रमाणित केले आहे.

(२), (३) व (४) अतिग्रे- इचलकरंजी रस्त्यावरील अतिग्रे येथील रेल्वे उड्डाण पूल बांधण्याचे काम रेल्वे व महाराष्ट्र शासनाच्या ५० : ५० % सहभागातून हाती घेण्याबाबत रेल्वेने शासनास कळविले आहे. हे काम मंजूरी निधी निकष व प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

हातकणंगले-इचलकरंजी रस्त्यावरील हातकणंगले येथील रेल्वे उड्डाण पूल बांधण्याबाबत रेल्वे विभागाने शासनास अद्याप प्रस्ताव पाठविलेला नाही. त्यामुळे प्रस्तुत काम नजीकच्या भविष्यात हाती घेण्याचे शासनाचे नियोजन नाही.

**येवला (जि.नाशिक) तालुक्यामध्ये निवासी शासकीय
आश्रमशाळा सुरु करण्याबाबत**

(१२) * ५४४३३ श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव) : सन्माननीय आदिवासी

विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) येवला (जि.नाशिक) तालुक्यामध्ये अनुसूचित जमातीच्या मुलांच्या शिक्षणासाठी निवासी शासकीय आश्रमशाळा सुरु करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान शासनाकडे केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने आयुक्त, आदिवासी विकास यांनी दिनांक ४ सप्टेंबर, २०१५ रोजी नाशिक एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पाकडून प्रस्ताव मागविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) च्या अनुषंगाने येवला येथे इंग्रजी माध्यमाची निवासी शासकीय आश्रमशाळा सुरु करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर मागणीच्या अनुषंगाने अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचा अहवाल प्राप्त झाला आहे. सदर अहवालानुसार येवला तालुका हा आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील असून तेथील आदिवासी लोकसंख्या आश्रमशाळा सुरु करण्यासाठी आवश्यक निकषानुसार कमी असल्यामुळे व तेथे शैक्षणिक पर्यायी व्यवस्था असल्यामुळे नवीन आश्रमशाळा सुरु करता येत नाही, असे नमूद आहे. याबाबत तपासणी करून शासन स्तरावरून योग्य तो निर्णय घेण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे जिल्ह्यातील साखर कारखान्यांकडून उसाच्या एफआरपीची
रक्कम शेतकऱ्यांना देण्यात आली नसल्याबाबत**

(१३) * ५६३०५ श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय सहकार मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील १६ पैकी एकाही साखर कारखान्याने सन २०१५-१६ मधील

उसाच्या एफआरपीची १०० टक्के रक्कम माहे एप्रिल, २०१६ अखेर शेतकऱ्यांना दिलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे जिल्ह्यातील कारखान्यांकडून दिनांक ३० एप्रिल, २०१६ अखेर एफआरपीचे ३५८ कोटी २७ लाख रुपये थकीत राहिले होते, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रादेशिक साखर सहसंचालकांनी कारखान्याकडील साखरेच्या शिल्लक साठ्यातून ही रक्कम देण्याचे कारखान्यांना सूचित करूनही अद्यापही शेतकऱ्यांना ही रक्कम देण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय.

(२) होय.

(३) अंशतः खरे आहे.

माहे जून, २०१६ अखेर पुणे जिल्ह्यातील साखर कारखान्यांकडे रु.५७.३५ कोटी थकीत FRP देयके आहेत.

(४) हंगाम २०१५-१६ मधील थकीत FRP संदर्भात पुणे जिल्ह्यातील ३ कारखान्यांचे हंगाम २०१५-१६ चे गाळप परवाने रद्द करून दंडात्मक कारवाई केली आहे. तसेच एका कारखान्यांवर RRC चीही कारवाई करण्यात आली आहे.

राज्यातील शेतकऱ्यांना सावकारी कर्जातून मुक्त करण्याबाबत

(१४) * ५४४९८ श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.मधुकरराव चव्हाण (तुळजापूर), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमित देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शेतकऱ्यांना सावकारी कर्जातून मुक्त करण्यासाठी सदर कर्जाची शासन परतफेड करणार असल्याची मा.मुख्यमंत्री यांनी घोषणा केली व सदर कर्जफेडीसाठी शासनाने आर्थिक तरतूद करूनही राज्यातील जवळपास चार लाखांहूनही अधिक शेतकऱ्यांचे कर्ज फेडणे अद्यापही प्रलंबित असल्याची माहिती दिनांक १५ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कर्जाबाबत कोणतीही माहिती घेण्याआधीच माफीची घोषणा झाल्यामुळे प्रत्यक्ष अंमलबजावणी सुरु केल्यानंतर त्यातील अडचणी लक्षात आल्यामुळे गेल्या दीड वर्षात केवळ ५० ते ६० हजार शेतकऱ्यांचीच कर्जफेड करण्यास शासनाला शक्य झाले असून कर्जफेडीसाठी सुमारे ५० कोटी खर्च करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या कर्जाची परतफेड करण्यास अर्थ विभाग आणि विधी व न्याय विभागाने आक्षेप घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यात चार लाखांहून अधिक शेतकऱ्यांवर नियमबाह्य सावकारी कर्ज कायम असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ च्या सुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, शेतकऱ्यांच्या सावकारी कर्जमाफीबाबत राज्यशासनाने आपली भूमिका स्पष्ट करून शेतकऱ्यांना सावकारी कर्जमाफी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) अंशतः खरे आहे,

विदर्भ व मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांनी परवानाधारक सावकारांकडून घेतलेल्या कर्जास माफी देण्याबाबत शासनाने दिनांक १० एप्रिल, २०१५ रोजी निर्णय घेतला असून त्यानुसार पात्र शेतकरी कर्जदारांना कर्जमाफी देण्यात आलेली आहे.

(२) दिनांक ३१ मार्च, २०१६ अखरे विदर्भ व मराठवाड्यातील १९ जिल्ह्यातील ४६,८०९ शेतकरी कर्जदारांना रक्कम रु. ६६.३३ कोटी मंजूर करण्यात आलेले असून रु. ६४.५३ कोटी इतकी रक्कम उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

(३) परवानाधारक सावकारांनी त्यांच्या परवानाक्षेत्राबाहेरील शेतकऱ्यांना दिलेल्या कर्जाबाबत विधी व न्याय विभागाने उपस्थित केलेल्या मुद्दांबाबत संबंधित विभागाकडे खुलासा सादर करण्यात आला आहे.

(४) व (५) शासन निर्णय क्र. एमएलए-१०१५/प्र.क्र.२५/७-स, दिनांक १० एप्रिल, २०१५ अन्वये पात्रता धारण करित असलेले शेतकरी कर्जदारांना कर्जमाफी देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-पुणे एक्सप्रेस वे वरील अपघाताचे प्रमाण कमी करण्याबाबत

(१५) * ५३६६७ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.कृष्णा खोपडे (नागपूर पूर्व), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.अमित देशमुख (लातूर शहर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्रीमती मेधा कुलकर्णी (कोथरुड), डॉ.शशिकांत खडेकर (सिंदखेड राजा), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी), श्री.सुभाष साबणे (देगलूर), श्री.अमित घोडा (पालघर), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-पुणे एक्सप्रेसवेवर दिनांक ४ जून, २०१६ रोजी पनवेलच्या शिवकर गावाजवळ एका खाजगी प्रवासी वाहतूक करणाऱ्या बसने दोन कारना धडक दिल्याने झालेल्या अपघातामध्ये सुमारे १७ व्यक्तींचा मृत्यू व ४१ जण जखमी झाले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच या द्रुतगती मार्गावर सन २०१३ ते २०१६ पर्यंत जवळपास अडीचशे ते तीनशे लोकांना अपघातात जीव गमवावा लागला असून हजारो प्रवाशी किरकोळ व गंभीररीत्या जखमी झाले असल्याचेही या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, अनेक ठिकाणी सरळ रस्ता व त्यानंतर अचानक येणाऱ्या वळणांमुळे मोठ्या प्रमाणात अपघात होत असून सातत्याने होणारे अपघात पाहता ट्रॉमा केअर सेंटर उपलब्ध नसल्यामुळे वेळीच उपचार न मिळाल्याने अनेकजण मृत्यूमुखी पडत आहेत, हे हि खरे आहे,
- (४) असल्यास, उक्त मार्गावर ओझर्डे नजीक ट्रॉमा केअर सेंटरसाठी जागा संपादित केली असून हेलिपॅडचे नियोजन करूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसून या प्रकरणी तातडीने कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे,
- (५) तसेच उक्त द्रुतगती मार्गावर जनावरे त्याचबरोबर पादचारी येऊ नये याकरिता बांधलेल्या तारेच्या कुंपणालाही गंज लागला असून जागोजागी कुंपण तुटल्यामुळे जनावरे व पादचारी अचानक महामार्गावर येऊन अपघात होण्याची शक्यता वाढली असून याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे,
- (६) उक्त प्रश्नात नमूद मुद्द्यांबाबत व अपघाताचे प्रमाण कमी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली आहे ?

- श्री. एकनाथ शिंदे :** (१) होय, मुंबई-पुणे एक्सप्रेसवेवर दि. ५.०६.२०१६ रोजी उभ्या असलेल्या दोन कारना खाजगी बसने धडक दिल्याने अपघातात १७ जणांचा मृत्यु व ४५ प्रवासी जखमी झाले आहेत.
- (२) होय हे खरे आहे.पोलीस खात्याकडून प्राप्त माहितीनुसार सन २०१३ ते २०१६ या कालावधीत १०७६ अपघातात ४१५ व्यक्तींचा मृत्यु तर ४९००व्यक्ति गंभीर जखमी झाल्या आहेत.
- (३) द्रुतगती मार्गावरील बहुतांशी अपघात मानवी चुकांमुळे होत असल्याचे आढळून आले आहे. सदर महामार्गावर जखमींना तात्काळ वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध आहे. तसेच वैद्यकीय सुविधेमध्ये सुधारणा करण्यासाठी आधुनिक रेसक्यु व्हॅन (QRV) पुरविण्यात आल्या आहेत. तसेच ओझर्डे येथे ट्रॉमा केअर सेंटर व हवाई रुग्ण वाहिकेची सुविधा ही उपलब्ध करण्यात येत आहे.
- (४) महामंडळामार्फत ओझर्डे येथे ट्रॉमा केअर सेंटर व हेलीपोर्ट उभारण्यात आले आहे. ट्रॉमा केअर सेंटर लवकरच चालविण्यासाठी देण्यात येणार आहे.
- (५) मुंबई-पुणे द्रुतगती मार्गावर रस्त्याच्या दोन्ही बाजूस चेन लिंक फेन्सिंग, बार्ब वायर फेन्सिंग व कंपाउंड वॉल असून याची देखभाल व दुरुस्ती सातत्याने करण्यात येते.

(६) मुंबई-पुणे द्रुतगती मार्गावर अपघात होऊ नये म्हणून सुचना फलक, वळण, दिशा दर्शक फलक, पांढऱ्या रंगाचे पट्टे, डेलीनार, कॅटाईज इ. उपाय योजना करण्यात आली आहे. विशेष उपाय योजनेनुसार या वर्षात अपघात प्रवण सुमारे १४ कि.मी लांबीत आधुनिक स्टील वायर रोप क्रॅश बेरीअर बसविण्यात आले आहे. अपघातप्रवण लांबीमध्ये हायटेन्साईल वायर रोप क्रॅश बेरीअर बसविण्याचे काम हाती घेण्यात आले आहे उर्वरीत संपूर्ण लांबीमध्ये या प्रकारचे वायर रोप लावण्याचे ठरविण्यात आले आहे.

तसेच घाटाच्या लांबीत दरडी कोसळून अपघात रोखण्यासाठी अॅकर बोल्टीक सह वायर रोप लावण्याचे काम प्रगतीत आहे. जे. पी. रिसर्च इंडिया प्रा.लि. या संस्थेने द्रुतगती मार्गावरील अपघात रोखण्यासाठी सर्व्हेक्षण करून अहवाल पोलिसांकडून घेण्यात आला आहे. दि. २३.०२.२०१६ रोजी सेव्ह लाईफ फाऊंडेशन, महिंद्रा अॅन्ड महिंद्रा व मरारविम यांचे समवेत द्रुतगती मार्ग झिरो फॅटिलिटी कॉरिडॉर करण्यासाठी सामंजस्य करार करण्यात आला आहे.

**डेहणे (ता.खेड, जि.पुणे) व लगतच्या आदिवासी
गावांमध्ये बुडीत बंधारे बांधण्याबाबत**

(१६) * ५८४८० श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी क्षेत्रातील चासकमान धरणाचे पाणी नदीत व कालव्यात सोडल्याने बुडीत क्षेत्रातील डेहणे व लगतच्या आदिवासी गावांमध्ये (ता.खेड, जि.पुणे) पाण्याची टंचाई निर्माण होत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी गावांमध्ये पाण्याची टंचाई निर्माण होत असल्याने बुडीत बंधारे बांधण्यासाठी आदिवासी विभागातून निधी उपलब्ध होणेकरिता मा.जलसंपदा राज्यमंत्री यांनी मा.आदिवासी विकास मंत्री यांस दिनांक ६ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने आदिवासीकरिता बुडीत बंधारे बांधण्यास निधी उपलब्ध करून देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.विष्णु सावरा : (१) यासंदर्भात निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी जलसंपदा विभागाकडून कार्यवाही अपेक्षित असल्याने, सदर निवेदनाची प्रत आवश्यक कार्यवाहीस्तव जलसंपदा विभागास पाठविण्यात आली आहे.

चासकमान प्रकल्पांतर्गत बुडीत बंधारे बांधण्यासाठी ना हरकत प्रमाणपत्र देण्याचा प्रस्ताव महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळामार्फत जलसंपदा विभागास सादर करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थी शिष्यवृत्तीपासून वंचित असल्याबाबत

(१७) * ५३६६१ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), डॉ.राहूल आहेर (चांदवड), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम), अॅड.संजय धोटे

(राजुरा), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अनुसूचित जाती, इतर मागासवर्गीय, भटक्या विमुक्त जमाती आणि एसबीसी प्रवर्गातील ८ लाख २० हजार विद्यार्थी सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षातील सामाजिक न्याय विभागाकडून मिळणा-या शिष्यवृत्तीपासून वंचित असल्याचे नुकतेच माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या वर्षात १६ लाख ७४ हजार ७६५ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली असून त्यातील ८ लाख ५४ हजार ३९२ विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्याच्या समाजकल्याण विभागातर्फे देण्यात येणा-या भारत मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्तीचे तब्बल ५ लाख ६ हजार २९१ अर्ज महाविद्यालय व जिल्हास्तरीय समाजकल्याण विभागात प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(५) असल्यास, तदनुसार उक्त विद्यार्थ्यांना तात्काळ शिष्यवृत्ती मिळण्याबाबत शासन स्तरावर काय कार्यवाही केली आहे, वा करण्यात येत आहे. तसेच यास जबाबदार असणा-या व्यक्तींवर शासन स्तरावर काय कारवाई करण्यात आली वा येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) व (२) हे खरे नाही.

सन २०१५-१६ या वर्षामध्ये अनुसूचित जाती, विमुक्त-जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील १६,८३,७८४ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली असून त्यापैकी ३,२२,१३० अर्ज प्रलंबित आहेत.

(३) नाही,

अनुसूचित जाती, विमुक्त-जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचे मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती व शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती अंतर्गत ३,२२,१३० अर्ज प्रलंबित असून त्यापैकी १,६७,७२४ अर्ज महाविद्यालय स्तरावर व १,५४,४०६ अर्ज जिल्हास्तरावरील समाजकल्याण विभागात प्रलंबित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रलंबित असलेले अर्ज सन २०१६-१७ मधील मंजूर तरतूदीतून प्राधान्याने निकाली काढण्यात येत आहे.

केंद्राकडून राज्यातील दलित व मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना
देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीत झालेल्या अपहाराबाबत

(१८) * ५३६८२ श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्रीमती मेधा कुलकर्णी (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाकडून राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीसाठी देण्यात येणाऱ्या निधीपैकी शेकडो कोटी रुपयांच्या निधीचा गैरव्यवहार झालेला असून सदर शिष्यवृत्ती निधीतील गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यासाठी डॉ. व्यंकटेश यांच्या नेतृत्वाखाली राज्य शासनाने नेमलेल्या विशेष कृती दलाने आपला प्राथमिक अहवाल राज्य शासनास माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्या दरम्यान सादर केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्राथमिक अहवालाचे स्वरूप काय आहे व त्यानुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (३) तसेच जवळपास १० लाख दलित विद्यार्थ्यांना शासनाने १९९५ पासून शिष्यवृत्ती नाकारल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर शिष्यवृत्ती मिळण्याकरिता शासनाकडून जाचक अटी टाकल्यामुळे केवळ ३० ते ४० टक्के विद्यार्थीच यासाठी पात्र होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, काही विद्यार्थ्यांकडून कागदपत्राची पूर्तता करूनही महाविद्यालयांमध्ये शिष्यवृत्तीचे अर्ज पडून असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) तसेच केंद्र शासनमार्फत देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीसाठी असलेल्या उत्पन्नाच्या मर्यादेत गेल्या सुमारे चार वर्षांपासून वाढ करण्यात न आल्यामुळे राज्यातील सुमारे एक कोटी मागासवर्गीय विद्यार्थी शिष्यवृत्तीपासून वंचित असल्यामुळे उत्पन्न मर्यादा वाढविण्याबाबत केंद्र शासनाकडे काही प्रयत्न करण्यात आले असल्यास त्याची स्वरूप व फलनिष्पत्ती काय आहे,
- (७) तसेच सदर शिष्यवृत्ती गैरव्यवहाराची चौकशी करणाऱ्या टास्कफोर्सची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) हे खरे नाही,

पात्र विद्यार्थ्यांना योजनेच्या निकषानुसार व निधीच्या उपलब्धतेनुसार शिष्यवृत्ती दिली जाते.

(४) हे खरे नाही.

(५) महाविद्यालयाकडे काही विद्यार्थ्यांचे शिष्यवृत्तीचे अर्ज प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे.

(६) नाही.

(७) विशेष चौकशी पथकामार्फत चौकशी सुरु आहे.

संत ज्ञानेश्वर महाराज आणि संत तुकाराम महाराज यांच्या पालखी सोहळ्याच्या
कालावधीत दिंड्यातील वाहनांना टोल माफी मिळण्याबाबत

(१९) * ५४४५० श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) संत ज्ञानेश्वर महाराज आणि संत तुकाराम महाराज यांच्या पालखी सोहळ्याच्या कालावधीत दिंड्यांतील वाहनांना टोल माफी मिळावी यासाठी शासनस्तरावर कार्यवाही चालू असल्याचे दिनांक ८ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आल्याचे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पालखी सोहळ्याच्या तयारीचा आढावा घेण्यासाठी पालकमंत्री, पुणे आणि पालकमंत्री, सोलापूर, विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी यांच्या उपस्थितीमध्ये दिनांक ७ जून, २०१६ रोजी बैठक झाली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, त्याचा तपशील काय आहे, सदर तपशील उपलब्ध नसल्यास त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

दि.०७ जून, २०१६ रोजी पालखी सोहळ्याच्या तयारीची आढावा बैठक झाली. परंतु या बैठकीमध्ये टोल माफीबाबत कोणतीही चर्चा झाली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या शबरी विकास महामंडळाने वाटप केलेल्या
कर्जाची वसूली करण्याबाबत

(२०) * ५५४७२ श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जितेंद्र

आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याच्या शबरी विकास महामंडळाने सन २००१ ते २०१२ अखेरपर्यंत आदिवासींना रोजगारासाठी मागील तेरा वर्षांत २०९ जणांना अडीच कोटींचे कर्ज वितरित केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ज्या २०९ जणांना कर्ज वितरण झाले त्यापैकी १८७ जणांनी घेतलेले ९६.६९ लाखांच्या कर्जांच्या रुपयांची वसूलीच झाली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ज्या लाभार्थ्यांनी कर्ज घेतले त्यांच्याकडून कशाप्रकारे वसूली करण्यात येणार आहे,
- (४) तसेच ज्या लाभार्थ्यांनी कर्ज परत केले नसल्यामुळे वसूली शून्यच असल्याने खऱ्या गरजूनाही कर्ज देणे बंद केले असून गरजूंना पुनश्च कर्ज वाटप सुरु होण्याबाबत तसेच थकीत कर्जाची वसूली करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) कर्ज वसूलीसाठी महामंडळाचे कर्मचारी कर्जदाराची प्रत्यक्ष भेट घेवून कर्ज भरणा करण्याबाबत सुचना देतात व त्यांना नोटीस पाठविण्यात येते. वसूली बाबत आगावू धनादेश घेतलेले असतात. ते बँकेत जमा करण्यात येवून ते न वटल्यास न्यायालयात दावे दाखल करून कर्ज वसूली करण्यात येते. अन्यथा वस्तू जप्त केल्या जातात. (उदा. वाहन)

कर्ज उपलब्ध करण्यासाठी ठोक हमी प्राप्त झाल्यानंतर कर्ज वाटप करण्याची कार्यवाही सुरु होईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-नागपूर या ८५० कि.मी.अंतराच्या सुपर कम्युनिकेशन
एक्सप्रेस वे साठी करण्यात येणाऱ्या भूसंपादनाबाबत

(२१) * ५५५१४ श्री.गोपालदास अग्रवाल (गोंदिया), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई-नागपूर या ८५० कि.मी.अंतराच्या सुपर कम्युनिकेशन एक्सप्रेस वे साठी ४०० हेक्टर जमीन संपादन करण्यात येणार असून या मार्गावर २३ टाऊनशिप उभ्या करण्यात येणार आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच या एक्सप्रेसवेच्या कामासंदर्भात मा.मुख्यमंत्री यांनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री तसेच सर्व संबंधितांसमवेत दिनांक १८ मे, २०१६ रोजी बैठक घेतलेली होती, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर बैठकीमध्ये कोणता निर्णय घेण्यात आला व त्यानुषंगाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, प्रश्न भाग (१) मध्ये नमूद जमिनीच्या संपादनामुळे बाधित होणाऱ्या व्यक्तींना कशाप्रकारे मोबदला देण्यात येणार आहे,
- (५) तसेच उक्त प्रकल्पासाठी एकूण किती निधीची आवश्यकता आहे व सदर निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

या मार्गाची एकूण लांबी ७१० कि.मी असून या द्रुतगती मार्गासाठी व त्यालगत उभारण्यात येणाऱ्या २४ (टाऊनशिप) कृषि समृद्धी केंद्रासाठी मिळून एकूण अंदाजे २०,८२० हेक्टर जमिनीची आवश्यकता आहे.

(२) होय, याबैठकीतील निर्णयानुसार याबाबतच्या प्रस्तावास दि. ५ जुलै, २०१६ च्या बैठकीत मंजुरी देण्यात आली आहे. त्यानुसार सदर द्रुतगती मार्गाच्या उभारणीस व प्रकल्प हाती घेण्यास मंत्रीमंडळाच्या पायाभूत सुविधा समितीने दि. ३०.११.२०१५ च्या बैठकीत तत्वतः मान्यता दिलेली आहे. सविस्तर प्रकल्प

अहवाल तयार करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. या प्रकल्पासाठी भागीदार तत्वाने लँड पुलिंग योजनेद्वारे अंदाजे २०,८२० हेक्टर जमीन प्राप्त करण्यात येणार आहे.

(३) या योजनेत सहभागी होणाऱ्या व्यक्तींना प्रस्तावित द्रुतगती मार्गालगत २० ते ४० कि.मी अंतरावर उभारण्यात येणाऱ्या कृषी समृद्धी केंद्रांमध्ये विकसित भूखंडाच्या स्वरूपात मोबदला देण्यात येणार आहे. तसेच या व्यतिरिक्त १० वर्षासाठी वार्षिक अनुदान (annuity) देण्यात येईल.

(४) नागपूर-मुंबई सुपर कम्युनिकेशन एक्सप्रेसवे लगत उभारण्यात येणारे कृषी समृद्धी केंद्र हे स्थानिक गरजा, निकड आणि क्षमता यांचा विचार करून जास्तीत जास्त रोजगार निर्मिती होण्याच्या उद्देशाने उभारण्यात येणार आहेत. या कृषी समृद्धी केंद्रांमध्ये रस्ते, विज, पाणी या व इतर पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देणे प्रस्तावित आहे. अशी एकूण २४ केंद्रे प्रस्तावित आहेत.

(५) प्रकल्पासाठी अंदाजे रु. ३१,५०० कोटीची आवश्यकता असून हा निधी विविध वित्त संस्थेकडून कर्ज स्वरूपात उभारणे प्रस्तावित आहे. या अंदाजित खर्चात भुसंपादन व कृषी समृद्धी केंद्र उभारणे या खर्चाचा समावेश नाही.

कुपवडे गावातील (ता.कुडाळ, जि.सिंधुदुर्ग) फौजदारवाडी, तोपफवाडी आणि गवळवाडी येथील साकवांची कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत

(२२) * ५६९६१ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुडाळ तालुक्यातील (जि.सिंधुदुर्ग) कुपवडे गावातील फौजदारवाडी, तोपफवाडी आणि गवळवाडी येथील तिन्ही साकवांची कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्यामुळे ग्रामस्थांनी सार्वजनिक बांधकाम कार्यालयासमोर दिनांक ३१ मे, २०१६ रोजीपासून उपोषण सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर उपोषणामुळे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे कार्यकारी अभियंता यांच्याकडे सदर प्रकरण उपस्थित केल्यानंतर निकृष्ट दर्जाच्या कामाबाबत चौकशी करण्यात येईल असे आश्वासन देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निकृष्ट दर्जाचे साकवांचे काम करणाऱ्या ठेकेदारांविरुद्ध आतापर्यंत कोणती कारवाई करण्यात आली व कारवाईची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) दि. ३०/५/२०१६ रोजी कुपवडे ग्रामास्थांनी अर्धा दिवस उपोषण केले होते. हे खरे आहे.

तथापि, सदरहू साकवांची कामे निकृष्ट दर्जाची असल्याचे आढळून येत नाही.

(२) होय खरे आहे.

(३) या साकवांची पहाणी अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळ, नवी मुंबई यांच्यामार्फत करण्यात आली असून, प्रथमदर्शन सदरहू साकवांची कामे सर्वसाधारणपणे समाधानकारक असल्याचे आढळून आले.

या कामापैकी फौजदारवाडी व तोरपवाडी येथील काम अपूर्ण असून ही कामे तातडीने पूर्ण करण्याचे नियोजन करण्यात आलेले आहे.

धानोरा (जि.गडचिरोली) येथील जिल्हा परिषद शाळेत झालेल्या सुवर्णमहोत्सवी शिष्यवृत्ती योजनेत झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत

(२३) * ५४०१९ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्ह्यातील धानोरा येथील जिल्हा परिषद शाळेच्या मुख्याध्यापिका यांनी विद्यार्थ्यांच्या बनावट सहाय्यांच्या आधारे सुवर्णमहोत्सवी शिष्यवृत्ती योजनेतील पैशाचा गैरव्यवहार केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळेतील मुख्याध्यापिकेने केलेल्या शिष्यवृत्ती गैरव्यवहाराबाबत स्थानिक नागरीक व स्वयंसेवी संस्था व इतर संघटनांनी मुख्याध्यापिकेच्या विरोधात फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे दाखल करण्याची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) त्यानुसार, शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येणार आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सदर निवेदन/मागणी शासनास प्राप्त झालेली नाही. तथापि, प्रस्तुत प्रकरणी राज्य उपाध्यक्ष, शिक्षक भारती माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शासन मान्य शिक्षक संघटना, नागपूर यांनी विभागीय आयुक्त, नागपूर यांना सदर मुख्याध्यापिकेच्या विरोधात कडक प्रशासकीय कारवाई करून फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे दाखल करण्याबाबतचे निवेदन दिले होते.

(३) शिक्षण विस्तार अधिकारी, प्रकल्प कार्यालय, गडचिरोली यांनी प्रस्तुत प्रकरणी केलेल्या चौकशी अहवालात सन २००९-१० ते सन २०१४-१५ या कालावधीत सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्तीसाठीची रु. ५५,५००/- इतकी रक्कम सदर मुख्याध्यापिका यांच्याकडे अवितरित असल्याचे नमूद केले आहे.

(४) उक्त चौकशीच्या अनुषंगाने प्रकल्प अधिकारी, गडचिरोली यांनी सदर मुख्याध्यापिकेने केलेल्या आर्थिक अनियमितेबाबत नियमानुसार योग्य ती कार्यवाही करण्याबाबत शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांना कळविले होते.

त्यानुषंगाने शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांनी त्यांच्या दि. २५.०४.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सदर मुख्याध्यापिका यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावली होती.

सदर नोटीशीच्या अनुषंगाने संबंधित मुख्याध्यापिका यांनी त्यांच्या दि. ०६.०५.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांना खुलासा सादर केला आहे.

तदनंतर शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांनी त्यांच्या दि. ०८.०७.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सदर शाळेस प्रत्यक्ष भेट देऊन पुनश्च: चौकशी करून पारदर्शक वस्तुनिष्ठ अहवाल सादर करण्याबाबत गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, धानोरा यांना कळविले आहे.

**सिंधुदुर्ग जिल्हयातील आंबोली घाटाच्या रॉकफॉल
बॅरिअरचा प्रस्ताव प्रलंबित असल्याबाबत**

- (२४) * ५५०४९ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कालीदास कोळंबकर
(वडाळा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सिंधुदुर्ग जिल्हयातील सर्वाधिक वर्दळीचा आंबोली घाटमार्ग गेल्या ५-६
वर्षांपासून पावसाळ्यात वारंवार कोसळणा-या दरडीमुळे धोकादायक झाला आहे
इतकेच नव्हेतर अनेक वेळा हा घाट वाहतुकीसाठी बंद ठेवण्यात आला आहे, हे
खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू घाटाच्या सुरक्षेसाठी दरवर्षी कोटयवधी रुपये खर्च होत
असतानाही आजमितीस हा घाटमार्ग पूर्णपणे सुरक्षित झालेला नाही, हे ही खरे
आहे काय,
- (३) सदरहू आंबोली घाटमार्गावर दरडी कोसळण्याच्या संभाव्य ठिकाणांवर
लावण्यासाठी सुमारे १२ कोटी रुपये खर्चाच्या रॉकफॉल बॅरिअरचा प्रस्ताव
सार्वजनिक बांधकाम विभाग, सावंतवाडी यांनी मंजूरीसाठी शासनाकडे ४
महिन्यांपूर्वी पाठविला असतानाही अद्यापी सदरहू प्रस्तावास शासनाची मंजूरी
मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू प्रस्तावास शासनाची विनाविलंब मंजूरी होवून सदरहू काम
लवकरात लवकर हाती घेवून पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही
केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) सदर प्रस्तावा संदर्भात विभागीय स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उमरी (जि.नांदेड) तालुक्यातील सर्व गावांना जोडणाऱ्या
रस्त्यांची झालेली दुरावस्था**

(२५) * ५८२६७ श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उमरी (जि.नांदेड) तालुक्यातील सर्व गावांना जोडणाऱ्या रस्त्यांची अवस्था गंभीर असून नांदेड ते भोकर ते माघाळी असा आणि नांदेड ते मुदखेड या रस्त्यांची अतिशय दुरावस्था झाली असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रस्त्यांची दुरावस्था दूर करून पक्का रस्ता करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करणार आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) सा.बां.विभागांतर्गत उमरी तालुक्यात ३ राज्यमार्ग व ९ प्रमुख जिल्हा मार्ग आहेत. प्रश्नाधीन रस्त्यावर योजनांतर्गत एकूण ६ कामे रु.४६०.०० लक्ष किंमतीस मंजूर असून ५ कामे प्रगती पथावर व एक काम निविदा स्तरावर आहे. तसेच योजनेतर कार्यक्रमांमध्ये एकूण १९ कामे रु.१८६.०० लक्ष किंमतीस मंजूर असून १७ कामे प्रगती पथावर व २ कामे निविदा स्तरावर आहेत. या रस्त्यावरून वाहतूक सुरळीत चालू आहे.

रस्त्याच्या काही लांबीत दुरुस्ती, सुधारणा व डांबरीकरणाची कामे करणे आवश्यक आहे. ही कामे मंजूरी, निधी निकष व प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

देवलापार (ता.रामटेक, जि.नागपूर) येथे आदिवासी विभागामार्फत
मुला-मुलींचे वसतीगृह चालू करण्याबाबत

(२६) * ५८९०४ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्ह्यातील देवलापार (ता.रामटेक) येथे आणि रामटेक विधानसभा क्षेत्रात आदिवासी विभागामार्फत मुला-मुलींचे वसतीगृह चालू करण्याचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा. आदिवासी विकास मंत्री यांना माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे खरे आहे.

(२) राज्यात विविध ठिकाणी अनुसूचित जमातीच्या मुला-मुलींसाठी नवीन वसतीगृहे मंजूर करण्यासाठी सन्माननीय लोकप्रतिनिधी यांच्याकडून मागण्या होत आहेत. प्रस्तुत प्रकरणी शासनास प्राप्त झालेल्या मागण्यांच्या अनुषंगाने तपासणी सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यात आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल कुटूंबातील दाम्पत्यांना कन्यादान
योजनेंतर्गत मिळणा-या अनुदानात अपहार झाल्याबाबत

(२७) * ५५७५८ प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या कन्यादान योजनेअंतर्गत सामूहिक विवाह सोहळ्यांमध्ये विवाह करणाऱ्या अनुसूचित जाती व जमातीतील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल कुटूंबातील दाम्पत्यांना कन्यादान योजनेंतर्गत मिळणारे अनुदानाच्या तब्बल ८३ लाख ९०७

रुपयांचा अमरावती जिल्ह्यातील एका पतसंस्थेच्या अधिकाऱ्याने अपहार केल्याचे शासनातर्फे करण्यात आलेल्या फेर लेखापरीक्षणातून माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अमरावतीच्या लेखापरीक्षकांनी याबाबत गाडगेनगर पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यासाठी तक्रार दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने अपहार करणाऱ्या संबंधित अधिकारी यांचेवर कोणती कारवाई केली आहे वा करणार आहे,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय,

(२) होय.

(३) सदर प्रकरणी स्थानिक गुन्हा शाखेमार्फत चौकशी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्ह्यातील अनुदानित आश्रमशाळांतील हजारो
विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित असल्याबाबत**

(२८) * ५९७७६ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) :

सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यासह तालुक्यांतील अनेक शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळेत क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थी असून इयत्ता ८ वी उत्तीर्ण झाल्यानंतर इयत्ता ९ वी मध्ये विद्यार्थ्यांला प्रवेश मिळण्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रवेश न मिळाल्यामुळे हजारो विद्यार्थी शिक्षण सोडून जातात, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले आहे,

(४) असल्यास, त्यानुषंगाने पालघर जिल्ह्यातील हजारो विद्यार्थी पुढील शिक्षणापासून वंचित राहू नयेत याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे अंशतः खरे आहे. पालघर जिल्ह्यासह तालुक्यातील शाळांमध्ये क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थी प्रवेशित आहेत. तथापि नजीकच्या आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता ९ वी च्या वर्गात क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांना प्रवेश देऊन विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) डहाणू व जव्हार प्रकल्पांतर्गत तालुक्यातून शासकिय आश्रमशाळा व अनुदानित आश्रमशाळांत क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला असल्याचे आढळून आले आहे.

(४) श्रेणीवाढीच्या प्रस्तावावर शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खामगांव-जालना या रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे काम अपूर्ण असल्याबाबत

(२९) * ६०५३५ अॅड.आकाश फुंडकर (खामगांव) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगांव-जालना या रस्त्याचे चौपदरीकरणाचे काम मागील अनेक वर्षांपासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरच्या रस्त्याचे काम अपूर्ण असल्यामुळे वाहतुकीस अडथळा निर्माण होऊन या मार्गावर अनेक वेळा अपघात होऊन अनेकांना आपले जीव गमवावे लागले हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या रस्त्याचे तातडीने चौपदरीकरण करून रस्त्यावर मोठ्या प्रमाणात वाहतूक होत असल्यामुळे हा रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग घोषित करण्यात येणार आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशत खरे आहे.

(२) सदरील लांबीमध्ये काम सुरु झाल्यापासून एकूण ६०८ अपघात झाले असून पोलीस अहवालानुसार वाहन चालकांच्या हलगर्जीपणामुळे व भरधाव वेगाने वाहन चालविल्याने अपघात झाले आहेत.

(३) सदयस्थितीत जालना-देऊळगावराजा-बेराळाफाटा-चिखली ही ८४.७१ कि.मी. लांबी राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५३ A म्हणून घोषित करण्यात आली आहे.

उर्वरित चिखली ते खामगाव ६१.०० कि.मी. लांबी राष्ट्रीय महामार्ग म्हणून तत्त्वतः मंजूर झाली आहे. सदर रस्ता केंद्र शासनाकडून पूर्ण करण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गंगाखेड (जि.परभणी) येथील गोदावरी नदीवर गंगाखेड ते धारखेडला जोडल्या जाणाऱ्या पुलाच्या बांधकामाबाबत

(३०) * ५९७१९ श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गंगाखेड (जि.परभणी) येथील गोदावरी नदीवर गंगाखेड ते धारखेडला जोडला जाणारा पुल बांधण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधिंनी शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.मंत्री महोदयांनी मागणीच्या अनुषंगाने मा.सचिव (रस्ते) यांना दिनांक १९ डिसेंबर, २०१५ अन्वये बांधकामाबाबत सुचना केली होती, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने त्या पुलाच्या बांधकामाबाबत व गंगाखेड शहराच्या उत्तरेकडील सोळा गावांच्या नागरीकांच्या व स्थानीक लोकप्रतिनिधिंच्या या मागणीबाबत अद्यापपर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२), (३) व (४) प्रश्नाधीन पूल हा जिल्हास्तरीय रस्त्यावरील असून सदर पूलाचे काम मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

**कोल्हापूर-रत्नागिरी महामार्गावरील करंजोशी-शाहुवाडी (ता.शाहुवाडी)
नदीवरील पुलाची दुरावस्था झालेबाबत**

(३१) * ६१२८० श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहुवाडी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर-रत्नागिरी महामार्गावरील करंजोशी-शाहुवाडी (ता.शाहुवाडी) नदीवरील ब्रिटीशकालीन पुलाचे संरक्षक कठडे कोसळत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ब्रिटीशकालीन पुलाचे कठडे कोसळून नदीत पडले आहेत तर उर्वरित कठड्याची दूरवस्था झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर महामार्गावर वाहतुकीचे प्रमाण अधिक असून सदर पूल वाहतुकीसाठी अत्यंत धोकादायक बनला आहे, हे हि खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर ब्रिटीशकालीन पुल सुस्थितीत करण्यासाठी शासन कोणती कार्यवाही करणार आहे काय, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

कोल्हापूर-रत्नागिरी महामार्गावरील करंजोशी शाहुवाडी-नदीवरील ब्रिटीशकालीन पुलाचा सुमारे ५ मीटर लांबीचा आर.सी.सी. कठडा वाहनांच्या धडकेने क्षतिग्रस्त झाला असून दोन्ही बाजूचे उर्वरित संरक्षक कठडे सुस्थितीत आहेत.

(३) व (४) सदर पूल वाहतूकीस सुस्थितीत असून क्षतिग्रस्त कठड्याचे ठिकाणी तात्पुरती उपाययोजना करण्यात आली असून दुरुस्तीचे काम त्वरीत हाती घेण्यात येत आहे.

**जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, बुलडाणा येथील इमारत व
संरक्षण भिंतीचे काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत**

(३२) * ६०५०५ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलडाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, बुलडाणा या संस्थेची संरक्षण भिंत व

इमारत बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत दिनांक २७ मार्च, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलडाणा यांच्याकडे तक्रार केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहु तक्रारीकडे संबंधीत विभागाने दुर्लक्ष केल्यामुळे दिनांक १० एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास सदर संरक्षण भिंत पडल्याची बाब निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, निकृष्ट दर्जाचे बांधकाम करणाऱ्या संबंधीतांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मा. विधानसभा सदस्य यांचे दि.२७/३/२०१६ चे पत्र कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलडाणा यांचेकडे प्राप्त आहे.

(२) नाही.

बांधकाम पूर्ण झालेल्या ८८०.५० मीटर लांबीच्या भिंतीपैकी सुमारे १०.०० मीटर लांबीची भिंत अज्ञात व्यक्तित्नी रात्री पाडल्याची बाब दि. ०५/०५/२०१६ रोजी निदर्शनास आलेली आहे.

(३), (४) व (५) अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळ, अमरावती यांना तपासणी करून अहवाल सादर करणेस आदेशित केले आहे.

**शेतकऱ्यांना दिल्या गेलेल्या कर्जाचे व्याज चक्रवाढ
पध्दतीने आकारण्यात येत असल्याबाबत**

(३३) * ५४३७४ श्री.अमित देशमुख (लातूर शहर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.जयकुमार गोरे (माण) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शेतकऱ्यांच्या कर्जाचे पुनर्गठन करताना मुद्दल आणि त्यावरील व्याज याची बेरीज करून पुन्हा त्यावर व्याज आकारावे असे आदेश राज्य सरकारने जिल्हा

बँकेला दिल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कर्जाचे पुनर्गठन करताना १२ टक्के व्याजदर ठेवला असून पाच वर्षांचे हप्ते पाडून दिल्यानंतर संबंधित शेतकरी तो हप्ता भरू शकला नाही तर त्याला व्याजाची रक्कम मुद्दलात धरून व्याजावर व्याज आकारण्यात येणार असल्याची माहिती परिपत्रकात असल्याचे तसेच राज्यसरकारच्या या धोरणाला पाच तालुक्यातील स्थानिक प्रतिनिधींनी विरोध केला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पुनर्गठन करताना ५० पैशांपेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या शेतकऱ्यांना कर्जमाफी देण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ही योजना रद्द करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) नाही, हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) लागू नाही.

**अपघाताने तसेच नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित झालेल्या
आदिवासींना अतिरिक्त मदत देण्याबाबत**

(३४) * ५८३१० श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर) : सन्माननीय
आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या महसूल विभागामार्फत अपघाताने नुकसान झालेल्या, आग व इतर नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित झालेल्या आदिवासी कुटुंबांना रुपये ५०००/- ची मदत दिली जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अगोदरच हलाखीच्या परिस्थितीत दिवस काढणाऱ्या व उपेक्षित असलेल्या आदिवासी कुटुंबांना नैसर्गिक संकटांतून सावरण्यास मदत होण्यासाठी देण्यात येणारी ५०००/- रुपये रक्कम अतिशय तुटपुंजी असून महसूल विभाग तसेच आदिवासी विकास विभागाकडून देखील बाधित कुटुंबांना मदत करण्यात यावी अशी मागणी लेखी निवेदनाद्वारे लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ६ जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास मा. आदिवासी विकास मंत्र्यांकडे केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनामार्फत काय कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

तथापि महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्र.सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३, दि.१३ मे, २०१५ नुसार नैसर्गिक आपत्तींमुळे बाधित होणा-या आपद्ग्रस्त व्यक्तींना सन २०१५ ते सन २०२० या कालावधीमध्ये द्यावयाच्या मदतीचे दर व निकष नमुद करण्यात आले आहेत.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) प्रस्तुत निवेदनावर आदिवासी विकास विभागाच्या दि. २ जुलै, २०१६ च्या पत्रान्वये आयुक्त आदिवासी विकास, नाशिक यांच्याकडून अभिप्राय मागविण्यात आले होते. नैसर्गिक आपत्तीग्रस्तांना मदत देणे ही बाब महसूल विभागाच्या अखत्यारीत आहे. तथापि आदिवासी विकास विभागाच्या दि. २१ जून, २०१३ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत "क" गटाच्या योजनेतर्गत आदिवासींवरील आपत्कालीन किंवा अत्याचार प्रकरणी अपवादात्मक परिस्थितीत तातडीने सहाय्य देणे या बाबीचा समावेश असून त्याकरिता प्राप्त वित्तीय तरतुदीच्या मर्यादेत रु.५०,०००/- आर्थिक मदत देण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्ह्यातील धुंदलवाडी उधवा व सायवन-उधवा
या रस्त्याच्या दुरावस्थेबाबत**

(३५) * ५९५२७ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील धुंदलवाडी-उधवा व सायवन-उधवा या राज्यमार्गावर सीमा तपासणी टोल नाका चुकविण्यासाठी अवजड वाहनांची प्रचंड वर्दळ असून सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या खड्डे बुजविण्याच्या निकृष्ट दर्जाच्या झालेल्या कामामुळे रस्त्यांची दुरावस्था झाल्याचे दिनांक १६ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(३) तसेच तपासणी नाका चुकवणाऱ्या वाहनांवर तसेच निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) नाही, तथापि या रस्त्यावरून खानवेल व सेल्वासा औद्योगिक क्षेत्रातील अवजड वाहनांची ये-या असते.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंडणगड (जि.रत्नागिरी) येथील चिंचघर-खारी-साखरी-जावळे-आंबवली
या रस्त्याचे काम नाबार्ड अंतर्गत मंजूर करण्याबाबत**

(३६) * ६१३३२ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील मंडणगड येथील चिंचघर-खारी-साखरी-जावळे-आंबवली हा रस्ता अत्यंत खराब अवस्थेत असून वाहतुकीस अत्यंत गैरसोईचा आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामासाठी अंदाजे १ कोटी रुपयांच्या निधीची आवश्यकता असून या रस्त्याचे काम नाबार्ड अंतर्गत मंजूर करण्याबाबत येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १४ जून, २०१६ रोजी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांना पत्राद्वारे विनंती केली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, हा रस्ता तातडीने दुरुस्त करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) प्रश्नांकित मंडणगड तालुक्यातील चिंचघर जावळे आंबवली साखरी वेळस जेटी हा रस्ता सन २००१-२०२१ रस्ते विकास योजनेनुसार इतर जिल्हा मार्ग क्र. ६ दर्जाचा असून त्याची एकूण लांबी १२.०० कि.मी. आहे.

सन २०१३-१४ मध्ये ०/५०० ते ०/७४० कि.मी. मधील डांबरी नुतनीकरणाचे व जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत रस्ते विशेष दुरुस्ती गट-ब अंतर्गत या रस्त्याच्या ४/८०० ते ५/१७० कि.मी. लांबीतील डांबरी नुतनाकरणाचे काम करण्यात आले आहे.

सन २०१५-१६ मध्ये रस्ते विशेष दुरुस्ती कार्यक्रम गट-ब अंतर्गत ६/०० ते ६/६०० कि.मी. मधील डांबरी नुतनीकरणाचे काम मंजूर असून निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

सन २०१६-१७ च्या जिल्हा वार्षिक योजना आराखड्यामध्ये या रस्त्याची अन्य कामे प्रस्तावित करण्यात आलेली आहेत.

तसेच या रस्त्यावरून खनिज वाहतुक मोठ्या प्रमाणात होत असल्याने खनिज विकास निधी अंतर्गत निधी उपलब्ध होण्याकरीता जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, रत्नागिरी यांच्याकडे प्रस्ताव पाठविण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषदेमार्फत सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने निळजे पुलाच्या डागडुजीकरिता
 रेल्वेच्या बांधकाम विभागाकडे १५ लाखांचा भरणा न केल्याबाबत**

(३७) * ५४१३४ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.नरेंद्र मेहता (मिरा भाईंदर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-शीळ फाटा रस्त्यांचे नियंत्रक असलेल्या महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने निळजे पुलाच्या डागडुजीच्या कामासाठी लागणारा सुमारे १५

लाखांचा भरणा रेल्वेच्या बांधकाम विभागाकडे अद्यापी केलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून या निधीचा भरणा होत नाही तोवर निळजे पुलाच्या डागडुजीचे काम हाती घ्यावयाचे नाही असा पवित्रा रेल्वेच्या बांधकाम विभागाने घेतला असल्याने कल्याण-शीळ तसेच आसपासच्या परिसरातील वाहतूकीच्या दृष्टीने अत्यंत महत्वाचा मानला जाणाऱ्या या उड्डाणपूलाचे काम प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रेल्वे बांधकाम विभागाकडे अटी व शर्तीनुसार आवश्यक असलेली सुमारे १५ लाखांची रक्कम एमएसआरडीसीकडून अद्यापी न भरण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, कल्याण-शीळ फाटा या रस्त्यांवरील निळजे पुलाच्या दुरुस्तीचे काम विनाविलंब हाती घेवून लवकरात लवकर पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) व (२) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून निधीचा भरणा केलेला नसतानादेखील रेल्वे विभागाकडून या पुलाच्या डागडुजीचे काम २२.०५.२०१६ रोजी पूर्ण करण्यात आले आहे.

(३) भिवंडी-कल्याण-शिळफाटा प्रकल्पावरील पथकर स्थानकावर वसूल केला जाणारा पथकर दुरुस्ती व देखभालीसाठी वापरता येतो. रेल्वे विभागाकडून मौजे निळजे,ता.कल्याण येथील रेल्वे पुलाच्या दुरुस्तीच्या व डागडुजीच्या कामासाठी खर्च केलेला सुमारे रु.१८ लक्ष इतक्या रकमेचा परतावा रेल्वे विभागास महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून देण्यात येईल.

(४) रेल्वे विभागाकडून या पुलाच्या डागडुजीचे काम २२.०५.२०१६ रोजी पूर्ण करण्यात आले आहे.

**भिवंडी येथील वडपे खिंड ते इगतपुरी तालुक्यातील गोंदे दरम्यानच्या
रस्त्यावरील अपघात रोखण्याबाबत**

- (३८) * ६०२५४ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.अजय चौधरी (शिवडी) :
सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भिवंडी येथील वडपे खिंड ते इगतपुरी तालुक्यातील गोंदे या दरम्यानचा
रस्ता चौपदरीकरणाचे काम पूर्ण होऊनही जुन्या मुंबई - नाशिक महामार्गावर
होणारी वाहतूक कोंडी व अपघाताच्या प्रमाणात घट झाली नाही, हे खरे आहे
काय,
- (२) असल्यास, या महामार्गाचे देखभाल दुरुस्ती करणारी गॅमन इंडिया कंपनी या
कंपनीने रस्त्याच्या मध्ये असलेले डिव्हायडर तोडून १३ हॉटेल्ससाठी रस्ता दिला
आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार पुढे
कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, या रस्त्यावरील अपघात थांबविण्याकरिता कोणत्या उपाययोजना
केल्या आहेत या करणार आहे?

- श्री. चंद्रकांत पाटील :** (१) केंद्रशासनाच्या भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग
प्राधिकरणामार्फत मुंबई नाशिक राष्ट्रीय महामार्ग क्र.३ च्या वडपे ते गोंदे या
भागामध्ये चौपदीकरणाचे काम पूर्ण होऊनही वाहतूक कोंडी व अपघातात घट
झालेली नाही हे खरे असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग
प्राधिकरण, नाशिक यांनी कळविले आहे.
- (२) व (३) हे खरे असून काही हॉटेल मालकांनी अनधिकृतपणे दुभाजक तोडले
असल्याने त्यांचेविरुद्ध पोलीसांत तक्रार नोंदविल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय
राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, नाशिक यांनी कळविले आहे.
- (४) वडपे ते गोंदे ह्या रस्ताला छेदणारे अनेक रस्ते असून चौपदरीकरणामध्ये ३३
ठिकाणी उड्डाणपुल/भुयारी मार्ग बांधण्यात आले असून अजून ६ नाक्यांवर भुयारी
मार्गासाठी तत्त्वतः मुंजरी प्राप्त झाली आहे. तसेच ह्या भागाचे सहापदरीकरण
करण्याच्या दृष्टीने सविस्तर प्रकल्प अहवालासाठी सल्लागार नेमण्याची कार्यवाही
प्रगतीत असून त्यावेळी सर्व अपघात स्थळांची दुरुस्ती करण्यात येणार असल्याचे
प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण यांनी कळविले आहे.

**विदर्भ व मराठवाड्यात पिक कर्ज वाटप व कर्ज पुनर्गठनाबाबत
राष्ट्रीयकृत बँकांची असलेली उदासीनता**

(३९) * ५९४१० श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुधाकर भालेराव (उदगीर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दुष्काळ व नापिकीने हैराण झालेल्या दुष्काळग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांना पेरणीपूर्व कर्ज पुरवठा व्हावा या उद्देशाने त्यांचे ३१ मे पूर्वी कर्जाचे पुनर्गठन करण्याबाबत व नव्याने कर्ज पुरवठा करण्याबाबत दिनांक २८ एप्रिल २०१६ च्या राज्याच्या खरीप आढावा बैठकीत राज्यातील सर्व बँकांना निर्देश देऊनही आजतागायत मराठवाडा व विदर्भात फक्त २०% च कर्ज वाटप झाल्याची व राष्ट्रीयकृत बँकांची कर्ज पुनर्गठन व नव्याने कर्ज वाटपाबाबत उदासीनता दिसून आल्याची माहिती माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान आढळून आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास चौकशीत काय निष्पन्न झाले व बँकांनी मान्सूनपूर्वी शेतकऱ्यांना पेरणीसाठी नव्याने कर्जवाटप करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे कोणती ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) नाही.

(३) शेतकऱ्यांना पीक कर्ज वाटप करण्याच्या अनुषंगाने शासन, नाबार्ड व शासनाच्या क्षेत्रिय कार्यालयाकडून खालील प्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.

१) राज्यामध्ये सन २०१५-१६ या कालावधीत जी गावे नैसर्गिक आपत्तीने बाधित झाली व त्यांची पैसेवारी ५० पैशापेक्षा कमी आहे अशा गावातील शेतकऱ्यांच्या कर्जाचे पुनर्गठन करण्याचे शासनाच्या अनुक्रमे दि. २९/७/२०१५, २६/४/२०१६ व २०/५/२०१६ च्या परिपत्रकानुसार आदेश देण्यात आले आहेत व पुनर्गठन केलेल्या शेतकऱ्यांना पुन्हा कर्ज घेण्यास पात्र ठरविण्यात आले आहे.

२) खरीप २०१६ मध्ये शेतक-यांना पीक कर्ज घेण्याबाबत जनजागृती करण्याकरीता क्षेत्रीय पातळीवर १५९० शेतकऱ्यांचे मेळावे घेण्यात आले.

३) त्याचप्रमाणे मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी दि.११/५/२०१६ रोजीच्या राज्यस्तरीय बँकर्स समिती सभेमध्ये राज्यातील सर्व बँकांना (सार्वजनिक क्षेत्रातील, खाजगी क्षेत्रातील, ग्रामीण बँका व जिल्हा सहकारी बँका) पीक कर्ज वितरण व पीक कर्ज पुनर्गठन करण्याच्या अनुषंगाने उचित कार्यवाहीच्या सुचना दिलेल्या आहेत.

४) मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी उक्त प्रमाणे दिलेल्या सुचनांचा आढावा घेण्यासाठी दि.०३/६/२०१६ तसेच दि.२७/६/२०१६ रोजी व्हिडीओ कॉन्फरन्सद्वारा सर्व विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी व सहकार विभागातील क्षेत्रीय अधिकारी यांचेसमवेत वार्तालाप करून आवश्यक कार्यवाहीच्या सुचना दिलेल्या आहेत.

५) उक्त प्रमाणे कार्यवाही झाल्यामुळे दि.३०/६/२०१६ अखेर रु.३७६७७ कोटी खरीप पिक कर्ज लक्षांकापैकी रु.२०८८९ कोटीचे पिक कर्ज वाटप ३१.७४ लाख शेतक-यांना झाले असून याचे प्रमाण ५५ % आहे. मराठवाडा विभागामध्ये रु.१००८७ कोटी पिक कर्ज वाटपाचा लक्षांक असून बँकांनी ८.७२ लाख शेतक-यांना बँकांनी रु.४४३५ कोटीचे पीक कर्ज वाटप करून ४४% लक्षांक पूर्तता केली आहे. त्याचप्रमाणे विदर्भ विभागामध्ये रु.९७४८ कोटी पिक कर्ज वाटपाचा लक्षांक असून बँकांनी ७.८६ लाख शेतक-यांना रु.५७७८ कोटी पीक कर्ज वाटप करून ५९% लक्षांक पूर्तता केली आहे.

६) शासनाने दुष्काळग्रस्त भागातील शेतक-यांचे पिक कर्जाचे पुनर्गठन करण्याच्या सुचना दिल्या असून सदरची कार्यवाही जुलै २०१६ अखेरपर्यंत पूर्ण करावयाची आहे. या सुचनेनुसार बँकांनी ३९७४८१ शेतक-यांकडील रु.२९६३ कोटी पिक कर्जाचे पुनर्गठन केले आहे. यामध्ये राष्ट्रीयकृत बँकांनी २४५४७२ शेतक-यांकडील रु.२१८२ कोटी पिक कर्जाचे पुनर्गठन केले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विदर्भ व मराठवाड्यातील १४ जिल्हा बँकांकडे खरीप पिकांच्या
कर्ज वाटपाकरिता निधी उपलब्ध नसल्याबाबत**

(४०) * ५४०३४ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य सरकारचे यावर्षी ८० टक्के शेतकऱ्यांना पीक कर्जाचा पुरवठा करण्याचे उद्दिष्ट असताना विदर्भ-मराठवाड्यातील १४ जिल्हा मध्यवर्ती बँकांचा सुमारे चार हजार कोटी रुपयांचा लिक्विडिटीचा प्रश्न निर्माण झाला असून तो सोडविला नाहीतर या जिल्ह्यातील शेतकरी वंचित राहू शकतात असे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हा बँकांनी शासनाकडे केलेल्या निधीच्या मागणीवरून स्पष्ट होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी मा.मुख्यमंत्र्यांनी दिनांक ३ जून, २०१६ रोजी जिल्हा बँकेच्या प्रतिनिधीसह रिझर्व्ह बँक, नाबार्ड तसेच सहकर विभागाच्या अधिकाऱ्यांची बैठक आयोजित करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त बैठकीत कोणता निर्णय घेण्यात आला व त्यानुसार शेतकऱ्यांना कर्ज पुरवठा करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) होय,

(३) मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.३/६/२०१६ रोजी सर्व जिल्ह्यातील पिक कर्ज वाटपाचा आढावा घेण्यासाठी आयोजित व्हिडीओ कॉन्फरन्समध्ये प्रामुख्याने खालील मुद्द्यांवर चर्चा होऊन मा.मुख्यमंत्री यांनी संबंधित कार्यालयास तथा विभागास निर्देश दिले.

१) पिक विमा नुकसान भरपाईच्या रकमा शेतकऱ्यांच्या थकित कर्जा पोटी बँकांनी वसूल न करता त्यांच्या बचत खात्यात जमा कराव्यात अशा सुचना रिझर्व्ह बँकेने व राज्यस्तरीय बँकर्स समितीने सर्व बँकांना द्याव्यात. या सुचनेप्रमाणे राज्यस्तरीय बँकर्स समितीकडून दि.१०/६/२०१६ रोजीच्या पत्राद्वारे सर्व बँकांना सुचना दिलेल्या आहेत.

२) दुष्काळग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांनी बँकांकडून रु.१ लाख रकमेवरील पिक कर्जासाठी मालमत्ता तारण देताना गहाण खत करण्यासाठी शासनाकडे भरणा करावे लागणारे मुद्रांक शुल्क व नोंदणी शुल्क याबाबत संबंधित आदेश निर्गमित करावेत त्यानुसार शासनाच्या महसूल व वन विभागामार्फत दि.४/६/२०१६ रोजी असे आदेश निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.

३) आर्थिक अडचणीतील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना राज्य सहकारी बँकांकडून अल्पमुदत कर्ज पुरवठा करण्याच्या दृष्टीने पुरेसा निधी उपलब्ध होण्यासाठी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना द्यावयाच्या अल्पमुदत कर्जासाठी राज्य बँकेस रु.२००० कोटी रकमेची हमी देण्याबाबतची कार्यवाही शासन स्तरावरून सुरू आहे.

४) पिक कर्ज वाटपा संबंधित विविध प्रश्न तथा शंकांचे निरसन करण्यासाठी मा.सहकार आयुक्त व राज्य स्तरीय बँकर्स समिती यांनी दुरचित्रवाणीद्वारे माहिती देण्याच्या सुचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील तळेगाव-दाभाडे-चाकण-शिक्रापूर-न्हावरे-यवत-चौफुला या रस्त्याच्या चौपदरीकरणाच्या प्रलंबित कामांबाबत

(४१) * ६०४१९ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी), श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील तळेगाव-दाभाडे-चाकण-शिक्रापूर-न्हावरे-यवत-चौफुला या रस्त्याचे चौपदरीकरणाचे काम भूसंपादनाअभावी प्रलंबित असून माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये उक्त रस्त्याचा समावेश राष्ट्रीय महामार्गात करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी व मा.केंद्रीय महामार्ग मंत्री यांच्या समवेत बैठक आयोजित करण्याचे व उक्त रस्त्याचे काम दि.३१ मार्च, २०१६ अखेर टेंडर पूर्ण करून कामास सुरुवात करण्याचे आश्वासन मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांनी दिले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच, चाकण-तळेगाव राज्यमार्ग क्र.५५ या २४ किमी लांबीच्या रस्त्याचे चौपदरीकरण करण्यास दि.२५/२/२०१० रोजी वा त्यासुमारास मंत्रिमंडळाच्या पायाभूत सुविधा समितीच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली असून अरुंद चाकण-तळेगाव मार्गावर चाकण औद्योगिक क्षेत्राकडे जाणाऱ्या वाहतुकीमुळे वाहतूक कोंडी होऊन वेळेचा व इंधनाचा अपव्यय होत असल्याने सदर रस्त्याचे काम तत्काळ सुरु करणेकरिता दि.१५/२/१४ रोजी वा त्यासुमारास तत्कालीन उपमुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक झाली हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अरुंद चाकण-तळेगाव मार्गावर सतत अपघात होऊनही उक्त रस्त्याचे चौपदरीकरण न करण्याचे कारण काय आहे,
- (४) तसेच प्रश्न भाग (१) मधील नमूद मुद्द्यांबाबत आतापर्यंत काय कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर रस्त्याचे चौपदरीकरण/सहापदरीकरण भूसंपादनाची वाढीव किंमत व नवीन पथकर धोरण यामुळे खाजगीकरणांतर्गत सुसाध्य होत नसल्याने तातडीची उपाययोजना म्हणून तळेगाव शहरातील दाट लोकवस्तीच्या भागात कि.मी. १/७०० ते ३/२०० या अस्तित्वातील रुंदीत दोन्ही बाजूस २ मी.ने.रुंदीकरण प्रगतीपथावर आहे.

वसंतराव नाईक विमुक्त जमाती व भटक्या जमाती
विकास महामंडळातील गैरव्यवहाराबाबत

(४२) * ५३९०७ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.संजय केळकर (ठाणे), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.नरेंद्र मेहता (मिरा भाईंदर), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), श्री.उल्हास पाटील

(शिरोळ), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.विलासराव जगताप (जत), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसंतराव नाईक विमुक्त जमाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या अहमदनगर, बीड, ठाणे, सांगली, आणि नांदेड या पाच जिल्ह्यांमध्ये मागील १० वर्षांत कोट्यावधी रुपयांचे गैरव्यवहार झाले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गेल्या १० वर्षांत महामंडळामार्फत सुमारे ६० कोटीहून अधिक रुपयांच्या कर्जाची बोगस प्रकरणे दाखवून पैसे वाटण्यात आल्याच्या अनेक तक्रारी पोलिसांत दाखल झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच ठाणे येथील महामंडळाच्या कार्यालयात बोगस कोटेशन बनवून मासेमारी व्यवसायासाठीची कर्ज प्रकरणे बनविण्यात आल्याचे उघडकीस आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (५) तदनुसार यातील दोषी व्यक्तींवर शासन स्तरावर काय कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे, नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळाच्या अहमदनगर, बीड येथून विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या लाभार्थींना कर्ज मंजूर झालेल्या प्रकरणी रु. ३,३१,५०,०००/- कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार तसेच ठाणे जिल्ह्यातील १२२ कर्ज प्रकरणी रु. १,८०,४७,२४२/- गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे मे, २०१६ च्या दरम्यान निदर्शनास आले हे खरे आहे.

(२) वर नमुद केल्यानुसार सुमारे २५० कर्ज प्रकरणात रु. ५,११,९७,२४२/- इतक्या रक्कमेचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे प्रथम दर्शनी निदर्शनास आल्याने या प्रकरणी पोलीसांत तक्रारी दाखल झाल्या आहेत, हे खरे आहे.

- (३) होय.
 (४) सदर प्रकरणी चौकशी सुरु आहे.
 (५) चौकशी अंती दोषी व्यक्तींवर नियमानुसार कार्यवाही केली जाईल.

राज्यातील आदिवासी आणि शबरी विकास महामंडळ
 नोकरभरती मध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४३) * ५३७१६ श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी आणि शबरी विकास महामंडळ नोकर भरती दरम्यान मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाल्याबद्दल नाशिक येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.आदिवासी विकास मंत्री यांच्याकडे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे तक्रार करण्यांत आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी विकास महामंडळ व शबरी विकास महामंडळात ५८४ विविध पदांसाठी सरळसेवा भरतीसाठी सरकार मान्यता संस्थेमार्फत भरती प्रक्रिया राबविण्याची अट असतांनाही आदिवासी विकास महामंडळाने पुण्यातील खाजगी संस्थेमार्फत ही प्रक्रिया राबविली असून या प्रक्रियेत महाव्यवस्थापक श्री.नरेंद्र मांदळे व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी या भरती प्रक्रियेत गैरव्यवहार केल्याचे तक्रारीत नमूद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लोकप्रतिनिधींनी या नोकर भरतीत २५० ते ३०० कोटींचा गैरव्यवहार झाल्याची लेखी तक्रार मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे देखील करून या सर्व प्रकाराची तातडीने चौकशी करण्याची मागणी केली असून या गैरव्यवहाराची चौकशी तीन महिन्यात पूर्ण केली जाईल अशी माहिती मा.आदिवासी विकास मंत्री यांनी दिनांक २७ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे,

(५) असल्यास, चौकशीअंती दोषींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) महामंडळ पदभरती प्रक्रियेची सखोल चौकशी करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग यांना शासन पत्र दिनांक २६/०४/२०१६ अन्वये कळविण्यात आलेले आहे. तथापि, विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग यांच्याकडून सदर चौकशी अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

धुळे जिल्हयातील आदिवासी विद्यार्थ्यांचा वसतीगृहासाठी जमीन खरेदी मध्ये प्रकल्प अधिकाऱ्यांसह कर्मचाऱ्यांनी गैरव्यवहार केल्याबाबत

(४४) * ५४१९५ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.किसन

कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धुळे जिल्ह्यातील साक्री येथील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या वसतीगृहासाठीच्या जमीन खरेदी व्यवहारात प्रकल्प अधिका-यासह आठ जणांनी कोट्यावधी रुपयांचा गैरव्यवहार माहे एप्रिल ते मे २०१६ दरम्यान केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, साक्री पोलीस ठाण्यात सदर गैरव्यवहारासंबंधी प्रकल्प अधिका-यासह आठ कर्मचा-यांवर गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) सदर प्रकरणाची चौकशी करून गैरव्यवहार करणा-या अधिकारी व कर्मचा-यांना आदिवासी विकास विभागाने बडतर्फ करून झालेल्या गैरप्रकाराची चौकशी केली आहे काय, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत,
- (४) तसेच यासंदर्भात शासनाने आदिवासी विभागामध्ये वारंवार होत असलेल्या वारंवार गैरव्यवहाराच्या संदर्भाने विशेष सतर्कता विभागाची निर्मिती केली आहे काय ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) व (२) प्रकल्प अधिकारी, राजूर यांनी केलेल्या चौकशीत कोणतीही गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आले नाही.

तथापि लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, धुळे यांनी दि.२१.०४.२०१६ रोजी पोलीस ठाणे साक्री येथे प्रथम खबरी अहवाल क्रमांक ५० अन्वये एकूण ८ अधिकारी/कर्मचारी गैरव्यवहार प्रकरणी गुन्हे दाखल केलेला आहे.

(३) आदिवासी विकास विभागाच्या क्षेत्रीय कार्यालयाकडून करण्यात आलेल्या चौकशी मध्ये गैरव्यवहार झाला नसल्याचे नमूद असल्याने विभागामार्फत कारवाई केलेली नाही.

(४) नाही, शासनाकडे प्राप्त होणा-या तक्रारीच्या संदर्भात आवश्यक प्रकरणांची चौकशी करण्यात येऊन योग्य ती कार्यवाही करण्यात येते.

**खेड तालुक्यातील(जि.रत्नागिरी) दिवाणखवटी रेल्वे स्टेशन ते बौध्दवाडी-
दिवाणखवटी नवीन रस्ता तयार करण्याबाबत**

(४५) * ५५०१६ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कालीदास कोळंबकर
(वडाळा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

- (१) खेड तालुक्यातील (जि.रत्नागिरी) दिवाणखवटी रेल्वे स्टेशन ते बौध्दवाडी-
दिवाणखवटी असा सुमारे दीड किलोमीटर अंतराचा नवीन रस्ता तयार करण्यात
यावा म्हणून तेथील ग्रामस्थांनी तसेच स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी
दिनांक २९ ऑक्टोबर, २००७ पासून आजमितीस सातत्याने मा.सार्वजनिक
बांधकाममंत्री, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, चिपळूण,
अधिक्षक अभियंता, रत्नागिरी, मा.पालकमंत्री, रत्नागिरी जिल्हा आदीकडे लेखी
निवेदनाद्वारे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच तत्कालीन पालकमंत्री यांनी सदरहू रस्त्याचे काम प्र.ग्रा.स.यो. मध्ये
घेण्यात यावे, असे आदेश दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०१० रोजी कार्यकारी अभियंता,
प्र.ग्रा.स.यो. यांना दिले होते, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू रस्त्याचे काम हाती घेण्याबाबत शासनाने कोणती
कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) ही निवेदने प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(२) होय.

(३) प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेच्या कोअर नेटवर्क मध्ये खवटी ते दिवाण
खवटी खालचीवाडी, गणपतीवाडी, बौध्दवाडी ते दिवाणखवटी रेल्वे स्टेशन रस्ता
असा रस्त्याचा समावेश असून दिवाणखवटी ते बौध्दवाडी यापूर्वीच रस्त्याने
जोडण्यात आलेली असून या वाडीची लोकसंख्या सन २०११ च्या जनगणनेनुसार
५५ इतकी आहे. प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार ज्या
वाडीची लोकसंख्या ५०० पेक्षा जास्त आहे व वाडीला रस्ता उपलब्ध नाही अशी
वाडी जोडण्यासाठी ५०० मीटर पेक्षा जास्त लांबीचा रस्ता घेण्याबाबतचे निकष
आहेत. तसेच एका वाडीला जोडण्यासाठी एकच रस्ता मंजूर करता येतो.

दिवाणखवटी बौध्दवाडीला जोडणारा ग्रामीण मार्ग क्र.१५४ हा रस्ता अस्तित्वात असल्यामुळे मागणी केलेला दिवाणखवटी रेल्वेस्टेशन ते बौध्दवाडी नवीन रस्ता तयार करण्याचे काम प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेच्या निकषात बसत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सफाळे (जि.पालघर) रेल्वे स्थानकाच्या पश्चिमेला
असलेला पूल दुरुस्त करण्याबाबत**

(४६) * ५९९८७ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर जिल्ह्यातील सफाळे रेल्वे स्थानकाच्या पश्चिमेला असलेल्या मौजे विळंगी येथील ४० वर्षापूर्वीचा जुना पूल अत्यंत धोकादायक अवस्थेत असल्याचे दिनांक २० मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पावसाळ्यामध्ये दुर्घटना घडण्याची शक्यता असल्याच्या तक्रारी स्थानिक जनतेने संबंधित अधिकाऱ्यांकडे वेळोवेळी केलेल्या असून दुर्घटना टाळण्याच्या दृष्टीने सदरहू पूल तातडीने दुरुस्त करण्याबाबत कोणती उपाययोजना विहित कालावधीत करण्यात येणार आहे,
- (३) तसेच आगामी पावसाळ्यात या पुलास गंभीर धोका निर्माण झाल्यास विळंगी गावाचा संपर्क अन्य गावांशी तुटणार असून उक्त बाबतीत शासन तातडीने उपाययोजना करणार आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) पालघर तालुक्यातील आगरवाडी ते विळंगी ग्रामीण मार्ग क्रमांक १६७ या रस्त्याची एकूण लांबी २.०० कि.मी. असून सा.क्र.०/४३० मध्ये लहान पुल बांधण्यात आला आहे. सदरस्थितीत सदर पुलाची दुरुस्ती करणे आवश्यक असून सन २०१६-१७ मध्ये रस्ते व पुल दुरुस्ती परिरक्षण या कार्यक्रमांतर्गत सदर पुलाचे काम प्रस्तावित करण्याबाबत जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्ह्यातील मनोर-वाडा-भिवंडी या रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे
काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत**

(४७) * ६०३९९ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील मनोर-वाडा-भिवंडी या आदिवासी भागातील रस्त्यांच्या चौपदरीकरणाचे काम माहे ऑक्टोबर, २०१० रोजी मे.सुप्रीम कंपनीला देण्यात येऊनही सदरहू रस्त्याचे काम दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१३ रोजी मूळ निविदेच्या ५५ ते ६० टक्के झाले असताना सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्या संगनमताने ९८% काम पूर्ण झाल्याचे मे.सुप्रीम कंपनीने बोगसरित्या दर्शवूनही सार्वजनिक बांधकाम विभागाने दिनांक १ मार्च, २०१३ पासून टोलवसूली करण्यास परवानगी दिली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मनोर-वाडा-भिवंडी या रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे काम अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे असून मे. सुप्रीम कंपनीकडून करळ गावांत बांधण्यात आलेल्या डिव्हाईडरचे कामही अपूर्ण ठेवल्यामुळे त्या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणावर अपघात होत असल्याबाबत अनेक तक्रारी स्थानिक नागरिकांनी व लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केल्या आहेत, हेही खरे आहे काय,

(३) तसेच सदर परिसरातील काही भाग वन विभागाच्या अखत्यारित येत असल्याने केंद्रीय वन विभागाकडून माहे डिसेंबर, २०१३ मध्ये परवानगी मिळूनही सदरहू जमीन हस्तांतरणाबाबत मे. सुप्रीम कंपनी व सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून रस्त्यांच्या कामांबाबत अद्याप कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हेही खरे आहे काय,

(४) यासंदर्भात मे. सुप्रीम कंपनीच्या निकृष्ट बांधकाम व अपूर्ण कामांबाबत अधीक्षक अभियंता यांनी ठावि/प्रशा-५/६०१/ दिनांक ९/२/२०१५ रोजी टोलवसूली तात्पुरती बंद करण्याबाबत मुख्य अभियंता, मुंबई यांच्याकडे प्रस्ताव सादर केला असूनही अद्याप याबाबत कोणतीही कार्यवाही न झाल्यामुळे सदरहू टोलवसूली थांबविण्याबाबत स्थानिक व इतर लोकप्रतिनिधी यांनी मा. मुख्यमंत्री यांच्याकडे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये अनेकवेळा लेखी निवेदनाद्वारे तक्रारी केलेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणांची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार या रस्त्याचे निकृष्ट व अपूर्ण काम करूनही टोलवसूली करणाऱ्या मे. सुप्रीम कंपनी व सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व सदरहू प्रकरणाबाबतची सदयःस्थिती काय आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) अंशतः खरे नाही.

(४) हे खरे नाही.

(५) दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळाने चौकशी करून अहवाल मुख्य अभियंता, मुंबई यांना सादर केला असून, मुख्य अभियंता यांचेकडे सदर प्रकरणी कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील ३१ लाखाहून अधिक शेतकरी थकबाकीदार असल्याने
बँकाकडून कर्ज मिळण्यापासून वंचित असल्याबाबत**

(४८) * ५४५०१ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील एकूण १ कोटी ३६ लाख असलेल्या शेतकऱ्यांपैकी ८९ लाख ७५ हजार शेतकरी बँकाकडून कर्ज घेतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यापैकी सुमारे ३१ लाखाहून अधिक शेतकरी थकबाकीदार असल्याने ते बँकेच्या कर्जापासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्याच्या कृषी क्षेत्राच्या दृष्टीने खरीप हंगाम खूपच महत्वपूर्ण असून, या हंगामात मोठ्या प्रमाणावर पिकांची लागवड करण्यात येत असल्याने खरिपाच्या तयारीसाठी, शेत जमिनीची मशागत, बी-बियाणे, खते मजुरी इत्यादी

शेती कामासाठी पीक कर्जाची आवश्यकता असून, आधिच्या कर्जाची परतफेड न झाल्याने बँकांनी कर्ज नाकारल्याने शेतकऱ्यांना कर्जासाठी खाजगी सावकाराचा पर्याय निवडावा लागतो, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यावर्षीच्या पीक कर्जाचे उद्दिष्ट ठरविताना एक कोटी ३६ लाख खातेदार शेतकऱ्यांपैकी ५८ लाख ४८ हजार शेतकऱ्यांचाच पीक कर्जासाठी विचार करण्यात आल्याने केवळ ४० टक्के शेतकऱ्यांनाच कर्ज पुरवठा होणार असल्याने ६० टक्के शेतकरी बँक कर्जाच्या कक्षेत येणार नाहीत, हे खरे आहे काय,

(५) असल्यास, ६० टक्के शेतकऱ्यांच्या कर्जाच्या पुरवठ्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्री. सुभाष देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) नाही.

(४) नाही.

(५) १) राज्यामध्ये सन २०१५-१६ या कालावधीत जी गावे नैसर्गिक आपत्तीने बाधित झाली व त्यांची पैसेवारी ५० पैशापेक्षा कमी आहे अशा गावातील शेतकऱ्यांच्या कर्जाचे पुनर्गठन करण्याचे शासनाच्या अनुक्रमे दि. २६/४/२०१६ व २०/५/२०१६ च्या परिपत्रकानुसार आदेश देण्यात आले आहेत व पुनर्गठन केलेल्या शेतकऱ्यांना पुन्हा कर्ज घेण्यास पात्र ठरविण्यात आले आहे.

२) राज्यातील शेतकऱ्यांना द्यावयाच्या पिक कर्जा बाबत तसेच दुष्काळग्रस्त भागातील शेतकऱ्यांच्या पिक कर्ज पुनर्गठनाबाबत मा.मुख्यमंत्री यांनी दि.२८/०४/२०१६ रोजीच्या राज्यस्तरीय खरीप आढावा सभेमध्ये सर्व विभागीय आयुक्त, सर्व जिल्हाधिकारी तसेच सहकार विभागाचे क्षेत्रिय आधिकारी यांना सकारात्मक पुढाकार घेण्याच्या सुचना दिलेल्या आहेत.

३) मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी दि.११/५/२०१६ रोजीच्या राज्यस्तरीय बँकर्स समिती सभेमध्ये राज्यातील सर्व बँकांना (सार्वजनिक क्षेत्रातील, खाजगी क्षेत्रातील, तसेच ग्रामीण बँका व जिल्हा सहकारी बँका) पीक कर्ज वितरणाच्या अनुषंगाने उचित कार्यवाहीच्या सुचना देण्यात आलेल्या आहेत. त्याचप्रमाणे मा.मुख्यमंत्री यांनी दि.३/६/२०१६ व २७/६/२०१६ रोजी व्हिडीओ कॉन्फरन्सद्वारा सर्व विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी व सहकार विभागातील क्षेत्रिय अधिकारी यांच्या समवेत वार्तालाप करून आवश्यक कार्यवाहीच्या सुचना दिल्या आहेत.

४) खरीप २०१६ मध्ये शेतक-यांना पीक कर्ज घेण्याबाबत जनजागृती करण्याकरीता क्षेत्रीय पातळीवर १५९० शेतकऱ्यांचे मेळावे घेण्यात आले.

५) शासनाने दुष्काळग्रस्त भागातील शेतक-यांचे पिक कर्जाचे पुनर्गठन करण्याच्या सुचना दिल्या असून सदरची कार्यवाही जुलै २०१६ अखेरपर्यंत पूर्ण करावयाची आहे. या सुचनेनुसार बँकांनी ३९७४८१ शेतक-यांकडील रू.२९६३ कोटी पिक कर्जाचे पुनर्गठन केले आहे. यामध्ये राष्ट्रीयकृत बँकांनी २४५४७२ शेतक-यांकडील रू.२१८२ कोटी पिक कर्जाचे पुनर्गठन केले आहे.

६) उक्त प्रमाणे कार्यवाही झाल्यामुळे दि.३०/६/२०१६ अखेर रू.३७६७७ कोटी खरीप पिक कर्ज लक्षांका पैकी रू.२०८८९ कोटीचे पिक कर्ज वाटप बँकांनी ३१.७४ लाख शेतक-यांना करून ५५% लक्षांक पूर्तता केली आहे.

मौजे चाकण (ता.खेड,जि.पुणे) येथील गट क्र.२४९३ या सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या जमिनीवर अतिक्रमण केल्याबाबत

(४९) * ६०४१४ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे चाकण (ता.खेड, जि.पुणे) येथील गट क्र.२४९३ ही सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे असलेल्या जागेत खाजगी लोकांनी अतिक्रमण करून जमीनीचा अवैध वापर केला असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच चाकण नगरपरिषदेची प्रशासकीय इमारत अपुरी पडत असल्याने अतिक्रमण काढून सार्वजनिक बांधकाम विभागाची ही जमीन नगरपरिषदेस सार्वजनिक वापराकरिता मिळावी याकरिता नगरपरिषदेने जिल्हाधिकारी पुणे यांस दि.२८/३/२०१६ रोजी वा त्यासुमारास प्रस्ताव पाठविला आहे हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नगरपरिषदेकडे जागा हस्तांतरित करणेबाबत शासनाने काय निर्णय घेतला आहे वा घेण्यात येत आहे,

(४) तसेच प्रश्न भाग १ बाबत चौकशी करून संबधितांवर काय कारवाई केली, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) होय.

(३) गट क्रमांक २४९३ येथील १.९२ हेक्टर एवढ्या जागेमधील ०.४० हेक्टर जागेत सा.बां.विभागाचे कार्यालय आहे. उर्वरित जागा राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग २० यांच्या ताब्यात आहे. जागेच्या दोन्ही बाजूस पुणे-नाशिक जुना व नवा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.५० ते ६० आहे. या मार्गावरील नाशिक फाटा ते चांडोली राजगुरुनगर या रस्त्याचे सहापदरीकरण करण्याचे प्रस्तावित असल्यामुळे या जागेची सा.बां. विभागास आवश्यकता आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.